

Lilla Livet

Informationstidning för personal inom barnhälsovård

Nummer 2 - februari 2025

BARNHÄLSOVÅRDEN VÄRMLAND

Ansvarig utgivare: Helena Löfwenhamn & Cristina Gillå, Redaktör: Gunilla Svedlund

Innehåll

Tack för vår fina samverkan mellan Barnhälsovården och	
Folktandvården	s 03
Barns behov i centrum – BBIC	s 03
Processgrupp Amning i vårdkedjan	s 03
Bröstmjölksdonation	s 04
Patientinformation - Bröstmjolk i hemmiljö	s 04
Rekommenderade läkemedel 2025-2026	s 05
FN:s konvention om barnets rättigheter	s 05
RS-säsongen 2024-2025	s 06
Läkemedelsverket varnar för bluffannonser om blodsockermätare	s 06
Kikhosta	s 07
Faktablad om vaccination mot rotavirus	s 07
Frågor och svar	s 08
Jämlik barnhälsa	s 10
Bebispodden	s 10
BVC-podden	s 10
Rikshandboken	s 10
Länkadress till vår sida på intranätet	s 10
Aktuellt om amning	s 11
Fortbildning/Utbildning	s 12

Lilla Livet är utgiven av Centrala Barnhälsovården i Värmland

Helena Löfwenhamn, barnhälsovårdsöverläkare, 010-831 59 39
helena.lofwenhamn@regionvarmland.se

Lisa Lindqvist, verksamhetsutvecklare 010-831 66 76
lisa.lindqvist@regionvarmland.se

Gunilla Svedlund, assistent 010-831 67 06
gunilla.svedlund@regionvarmland.se

Besöksadress:
Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

e-post: barnhalsovardsenheten@regionvarmland.se

Tack för vår fina samverkan mellan Barnhälsovården och Folktandvården

Vi har de gemensamma samverkansblanketterna för att underlätta kommunikationen mellan oss, vilket vi tycker är positivt.

Ni delar även ut tandborstar vid 4, 5 eller 6-månadersbesöket och pratar om munhälsa med föräldrar/vårdnadshavare, vilket vi är mycket tacksamma för. Det ökar chansen att barnen får sina tänder borstade med fluoridtandkräm redan när första tanden kikar fram.

Hör gärna av er till mig om ni har några tankar, frågor eller önskemål kring samverkan och munhälsa!

/Lena Östlund

lenna.m.ostlund@regionvarmland.se

Barns behov i centrum – BBIC

När ett barn utreds är det viktigt att socialsekreterare konsulterar den medicinska kompetens som finns runt barnet.

Konsultationen görs via telefon eller vid ett gemensamt möte. Socialsekreteraren bokar en tid för detta med BHV-sjuksköterskan.

Inför samtalet har BHV-sjuksköterskan gjort en sammanfattande bedömning av barnets hälsa och utveckling samt föräldraskapet efter genomgång av BHV-journalen. Som stöd kan "BBIC Frågeformulär" användas.

Innan mötet avslutas ska BHV-sjuksköterskan få en återkoppling på den information som lämnats och vad som skrivits ned av socialsekreteraren.

Om det inte är några avvikelser gällande barnets hälsa och utveckling och/eller föräldraskapet, görs enbart en dokumentation i BHV-journalen med formulering "Konsultation enligt BBIC".

Vid en mer omfattande information som underlag i konsultationen ska en dokumentation göras skriftligt. Använd "BBIC- Frågeformulär". Finns som blankett i BHV-journalen.

KVÅ-kod för BBIC: Externt informationsutbyte XS005

[RUT-22823-v.3.0 Barns behov i centrum - BBIC](#)

[FOR-22811-v.4.0 BBIC - Frågeformulär](#)

/Helena

Processgrupp Amning i vårdkedjan

Processgrupp Amning i vårdkedjan ersätter den tidigare gruppen Livets Tråd, enligt beslut från verksamhetscheferna från kvinnosjukvården, barn- och ungdomsmedicin och barn- unga och familjehälsa. Att arbeta i processgrupp ligger i linje med regionens förbättringsarbeten och verksamhetsutveckling.

Genom att arbeta i processer identifieras eventuella brister i vårdkedjan, som sedan analyseras och delprocesser växer fram. Genom ett systematiskt arbete hoppas vi kunna identifiera behov av förändring, och vilka välfungerande strategier vi ska behålla och säkerställa. Processarbetet innebär även planering kring implementering och uppföljning av mätbara indikatorer.

Vårdprocessen amning startar på barnmorskemottagningen där barnmorskan möter den gravida kvinnan, och fortlöper via kvinnosjukvården, barnmedicin och barnhälsovården tills barnet är 2 år. Vi alla är en vårdkedja med amning gemensamt och under denna tid träffar ammande, partner och barn många professioner i olika sammanhang. Processarbetet hjälper oss att få en samsyn gällande vårdkedjan kring amning med rådgivning och stöd på ett strukturerat sätt.

Vi kommer fortsätta arbeta utifrån Nationella amningsstrategin livsmedelsverket.se Lokala rutiner som tidigare kopplades till Livets Tråd är under uppdatering.

Hur arbetet med amningsombud kommer se ut framöver får vi återkomma till, eftersom inget beslut tagits i frågan än.

Processledare för Amning i vårdkedjan är Anna Hultman Åhling, på BVC Rud och kommer arbeta med processgruppen en dag per vecka.

Processdeltagare: Eva Rickman (EVM), Linda Bitton (EVM), Ulrica Gustafsson (avd 11), Madeleine Pizarro Torrijos (avd. 12), Veronica Zetterlund (BVC Grums), Camilla Besterman (BMM Sunne), Benita von Essen (BMM Säffle), Evelina Holm (avd. 14) Ulrika Huatorpet Nilsson (avd. 14), Erika Sandberg (förlossningen). Verksamhetsutvecklare Jenny Sallnäs Luukkonen, Marie Alvers, Maria Heggen och Lisa Lindqvist kommer delta i gruppen som verksamhetsstöd.

(Uppdragsbeskrivning för processlederare och processdeltagare RUT-28810 och RUT-28811)

I väntan på ytterligare information om processgruppens arbete vill vi påminna om att genomföra **Amning – kompetenskort** och **Amning, stöd i amningsstart** i Utbildningsplattformen.

/Lisa

Bröstmjölksdonation

Det är stort behov av bröstmjolk till de för tidigt födda barnen. Det finns ingen övre gräns för ålder på mammans barn för att få donera bröstmjolk.

Affisch skickas ut via mail. Skriv ut denna och sätt upp i väntrummet.

/Ann Bredberg, neonatalavdelning 11

Patientinformation - Bröstmjolk i hemmiljö

Denna information lämnas till mammor som vill donera mjolk. [INF 12347 Bröstmjolk i hemmiljö](#)

/Lisa

Rekommenderade läkemedel 2025-2026

Den uppdaterade listan över rekommenderade läkemedel har nu presenterats. Eftersom listan är i digital form kommer eventuella uppdateringar göras fortlöpande och vi rekommenderar att ni sparar länken som favorit och använder den att läsa i istället för att skriva ut ett exemplar. Gällande Rekommenderade läkemedel för barn är inga ändringar gjorda som berör barnhälsovården.
[Rekommenderade läkemedel för barn 2025-2026](#)

Rekommenderade läkemedel för barn 2025-2026

/Lisa

FN:s konvention om barnets rättigheter Artikel 18

Handlar om att det är föräldrarna som tillsammans har ansvaret för barnet.
Föräldrarna ska alltid tänka på vad som är bäst för barnet
Länderna ska hjälpa föräldrarna så att de kan vara bra föräldrar.
Ett sätt att hjälpa föräldrarna är att det finns bra förskola där barn kan vara när föräldrarna arbetar.

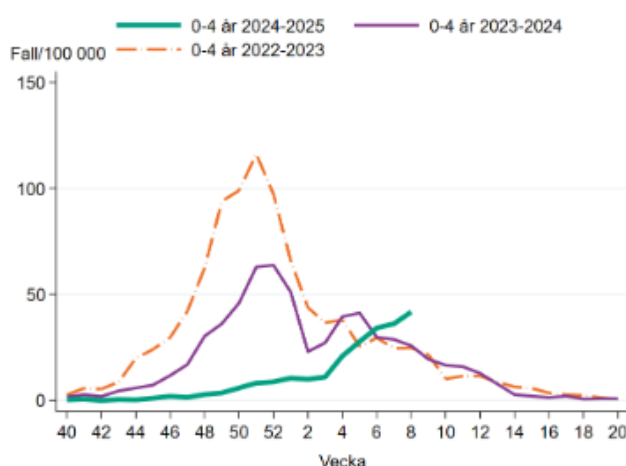
RS-säsongen 2024–2025

Folkhälsomyndighetens övervakning visar att RS-virus säsongen är i gång. Antalet rapporterade fall av RS-virus är fortsatt på en låg nivå men väntas öka de närmaste veckorna. Flest antal fall har rapporterats bland barn under fem år, (de står för 40% av fallen). RS-virus innebär risk för allvarlig sjukdom hos spädbarn är det viktigt att skydda de allra yngsta i befolkningen mot smitta.

Läs mer: [Säsongen för RS-virus är igång – Folkhälsomyndigheten](#)

Faktablad till vårdnadshavare: [Till dig som är vårdnadshavare till ett litet barn – Skydda ditt spädbarn mot luftvägsinfektioner som RS-virus och kikhosta – Folkhälsomyndigheten](#)

Figur 2c. Antal rapporterade fall av RS-virus per 100 000 invånare för åldersgruppen 0–4 år för säsong 2022–2023 och 2023–2024 samt från vecka 40 2024 till aktuell vecka.

/Helena

Läkemedelsverket varnar för bluffannonser om blodsockermätare

Läkemedelsverket har under den senaste tiden sett en ökning av fejkade annonser för produkter som sägs kunna mäta blodsocker. Det handlar bland annat om nålfria blodsockermätare som påstås vara tillverkade i Sverige och som utlovar snabba, smärtfria och tillförlitliga resultat. Det finns idag inga CE-märkta nålfria blodsockermätare på den svenska marknaden.

Marknadsföringen sker främst via Facebook och riktar sig till "diabetiker" och "seniorer".

Avsändarna är ofta falska profiler som utger sig för att vara läkare eller apotekare.

I vissa fall påstås även produkterna vara certifierade och godkända av Läkemedelsverket och rekommenderade av patientföreningar. Dessa påståenden är helt och hållet falska. Läkemedelsverket certifierar och godkänner inte medicintekniska produkter.

[Se upp för bluffannonser om blodsockermätare](#)

/Helena

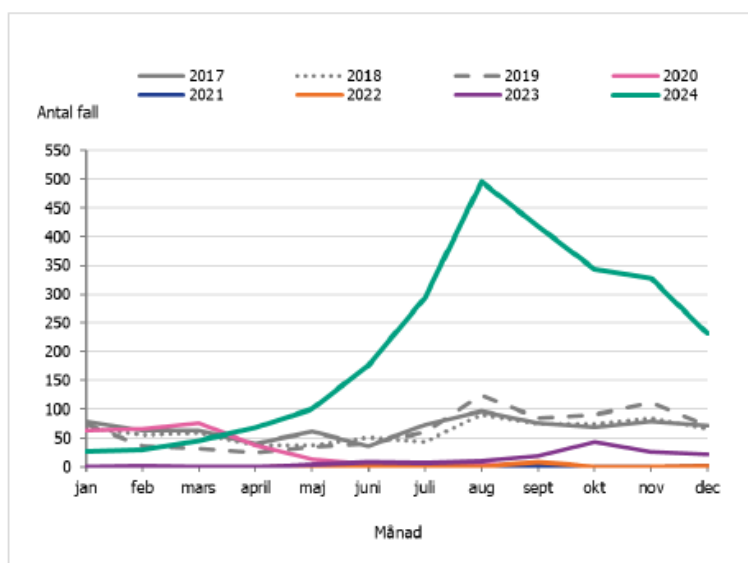
Kikhosta

Under sommaren och hösten 2024 pågick en stor spridning av kikhosta i Sverige.

Antalet fall i alla åldrar har nu minskat sedan augusti då nära 500 fall rapporterades till 231 fall i december. Även antalet fall bland spädbarn har minskat från 35 i augusti till ett 20-tal fall under november och december.

Tidigare erfarenhet har visat att kommande vintermånader brukar vara lågsäsong för kikhosta och förhoppningsvis fortsätter trenden med ett minskat antal fall kommande månader. En ökad förekomst av kikhosta kan förväntas till sommaren.

Figur 1. Antalet rapporterade fall av kikhosta per månad (alla åldrar) för åren 2017–2024.

/Helena

Faktablad om vaccination mot rotavirus

Nu är även översättningar av faktablad om vaccination mot rotavirus uppdaterade och publicerade. (Arabiska / Dari/ Somaliska /Tigrinja /Uzbekiska / Engelska)

[Bra att veta om vaccination mot rotavirus – Folkhälsomyndigheten](#)

/Helena

Frågor och svar

Fråga:

Jag har en mamma som har funderingar kring aluminiumhalten i vacciner. Jag har läst på Folkhälsomyndighetens informationstext kring halter av tungmetaller i vacciner för henne men hon är inte övertygad.

Svar:

Vi skall framföra den information som finns på FoHm. Under [Frågor och svar om vacciner och säkerhet – Folkhälsomyndigheten](#) finns mer utförliga och direkta svar på frågor som ställts till myndigheten.

Vilka vacciner innehåller aluminium och vad innebär det om vaccinet innehåller aluminium?

[Lyssna](#) | 🔊

Aluminiumsalter (aluminiumhydroxid eller aluminiumfosfat) ingår som ett adjuvans i de flesta inaktiverade vacciner för att stärka immunsvaret mot de antigen vaccinet ger skydd mot. Aluminiumsalter har använts i vacciner över 70 år. Mängden av aluminium som finns i vacciner är väldigt liten. Den vanligaste mängden aluminium i en dos vaccin är 0,5-0,7 milligram, vilket är ungefär hälften av den tillåtna mängden. Aluminium är en vanlig metall i vår omgivning och finns bland annat i dricksvatten och föda. Vuxna äter i genomsnitt 7-9 milligram av aluminium per dag. Det finns lika mycket aluminium i två liter av modersmjölkersättning som i en dos av vaccin. Jämförande studier har gjorts hos barn på hur mycket aluminium som tar sig in i blodbanan via upptag från tarmen via födan (bröstmjolk, bröstmjölkersättning och barnmat) och via vaccinationer som ingår i vaccinationsprogram för barn. Halterna av aluminium som tas upp från vaccin och födan ligger väl under de nivåer som anses vara säkra.

Uppdaterad: 19 mars 2024 13:55

[Dela länk till frågan](#)

/Helena

Fråga:

Hur gör jag för att lägga in de vaccin barnet fått i Syrien? Jag har inga namn på vacciner.

Svar:

12. Registrera tidigare vaccinationer

Menyvalet **Tidigare vaccination** fungerar som en anteckning om att patienten tidigare har fått en vaccination utan att man tar ansvar för utförare, batch mm. De noterade vaccinerna kommer inte räknas med i statistik eller rapporteras till NVR.

Vid vaccinationer med okänt fabrikat kan man välja vaccin efter sjukdomsskydd; vilka är inlagda i vaccinlistan som **"Okänd produkt"**. (följt av sjukdomarnas namn)

Efterregistrering av vaccinationer som man själv givet, dvs journalföra i efterhand gör man i det vanliga flödet genom att **Starta vaccination** på patienten och i det allra sista steget kan det faktiska vaccinationsdatumet manuellt justeras.

[RUT 26195 Mitt Vaccin inom barnhälsovården Värmland](#)

/Helena

Fråga?

Jag hade en 3-månaders pojke där mor upplevde att han drack väldigt mycket modersmjölksersättning, kissade enorma mängder, knappt bajsade och var ganska missnöjd. Detta hade blivit så sedan de gick över till ersättning 6 dagar tidigare och använder en Baby Brezza. När pojken sedan vägdes hade han enbart gått upp 10 g i vikt sedan senaste besöket 13 dagar innan. Mor kom då på att de hade reagerat på att ersättningen var ganska så tunn när den kom ut ur maskinen.

Jag skickade hem dem med uppmaning att enbart blanda ersättningen manuellt. Vid uppföljning med ny vikt hade han på en vecka gått upp 375g. Nöjd pojke som nu återgått till normala mängder kiss och bajs.

Vi här på BVC har väldigt lite kunskap om dessa maskiner, och har förstått att de blir mer och mer vanliga. Hur kan vi få ut informationen till föräldrarna?

Svar:

Det finns en patientinformation att lämna ut till föräldrar - Råd om flaskmatning (INF-16187), och den behöver revideras med information om riskerna med dessa apparater. Men det är ju inte alltid så att man vet när familjen gått över till ersättning eller om de blandar manuellt.

När barn växer dåligt, är förstoppade och/eller är missnöjda så är en fördjupad anamnes kring matsituationen viktig för att kanske hitta denna felkälla.

Viktigt vid användning av välling/ersättningsmaskin

Används välling/ersättningsmaskin för att tillreda bröstmjölksersättning är det viktigt att informera föräldrarna om att noga kontrollera den dosering som välling/ersättningsmaskinen är inställd på. Felaktig inställning leder till att maskinen doserar antingen för mycket eller för lite ersättningspulver i vattnet. En för koncentrerad eller för tunn bröstmjölksersättningen kan medföra rubbningar i saltbalansen eller ge utebliven viktuppgång.

Det är även viktigt att informera föräldrarna om att de behöver försäkra sig om att maskinen värmer upp vattnet till 70 grader vid tillredning, detta enligt WHO:s rekommendationer, samt att följa företagets rekommendationer gällande rengöring för att undvika bakterie- och mögeltillväxt i maskinen. [4, 5, 6]

[Blanda bröstmjölksersättning - Rikdhandboken i barnhälsovård](#)

/Helena

Fråga:

En person från skatteverket har kontaktat mig angående en bosättningsutredning. Skatteverket misstänker att barnen inte befinner sig i Sverige men är folkbokförda här i Värmland.

Skatteverket önskar uppgifter på om barnen har varit till BVC på ordinarie besök. Vet du om jag har sekretess gentemot skatteverket eller har jag skyldighet till att lämna ut uppgifter?

Regionjuristen Emma Brunzell svarar:

Vad det gäller lämnande av uppgifter till skatteverket så finns ingen sekretessbrytande bestämmelse. Däremot gäller uppgiftsskyldighet om frågan kommer från skatteverket eller försäkringskassan. Vid uteblivna besök så kan vi dock göra en orosanmälan till socialtjänsten som då utreder detta.

Alltså, vi är inte skyldiga att aktivt ta kontakt med Skatteverket för att meddela att familjen flyttat men **om skatteverket frågar oss** så är vi skyldiga att lämna uppgifterna.

/Lisa

Jämlik barnhälsa

En podd om barns olika förutsättningar och livsvillkor. Bakom arbetet med podden står Jämlik barnhälsa, en samverkansgrupp bestående av representanter från kommunerna Filipstad, Storfors och Säffle, Friskvården i Värmland samt Region Värmland.

Marika Andersson som är folkhälsostrateg på Region Värmland leder dig genom avsnitten.

I första avsnittet lyfts problematiken kring övervikt och obesitas

[Jämlik barnhälsa | a podcast by Region Värmland \(podbean.com\)](#)

/Lisa

Bebispodden

<https://sverigesradio.se/barnradion>

/Lisa

BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm

[BVC podden 151: NPF-familjer: Så får dom stöd och hjälp](#)

[BVC podden 152: Barn och känsloreglering "Det är lätt att hjälpa dom för mycket"](#)

[BVC podden 153: Intensivt föräldraskap: Varför får det mamma att må sämre?](#)

[BVC podden 154: Barn och mat: Hur skapas goda vanor?](#)

[BVC podden 155: Föräldraskap: 250 år av att lägga sig i](#)

/Helena

Rikshandboken

- Nyhetsbrev Prenumerera på senaste nytt från Rikshandboken direkt i din inbox:

<https://www.rikshandboken-bhv.se/rhb/om-rikshandboken/nyhetsbrev/>

/Gunilla

Länkadress till vår sida på intranätet

Under rubriken "Barnhälsovård/BVC" finns våra lokala anvisningar

<https://intranat.regionvarmland.se>

Information från dietisten finns under "Kost och fysisk aktivitet".

Lägg gärna den här sidan som favorit så går den lätt att hitta.

/Gunilla

Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

Familjecentralen i Säfle har startat upp ett projekt med amningsmottagning. De erbjuder amningskurser till blivande och nyblivna föräldrar, både digitalt och på plats i Säfle.

Erbjudandet gäller hela Värmland och är kostnadsfritt.

Deltagarna kan anmäla sig till sin barnmorska eller BHV-sjuksköterska som i sin tur får mejla eller skriva Messenger i Cosmic till Marie Danielsson eller Benita von Essen.

Följande datum för amningskurser är planerade:

Digitalt via teams

8 maj kl 13.00-17.00

Familjecentralen Säfles konferensrum

12 juni kl 13.00-17.00

Anmälan till benita.i.vonessen@regionvarmland.se (barnmorska)

eller marie.danielsson@regionvarmland.se (BHV-sjuksköterska)

Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjolk

Information om hur bröstmjölksproduktionen stoppas utan läkemedel.

[INF-24722 Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjolk](#)

Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt

Rutin samt flödesschema för nedtrappning/uttrappning av ersättning finns framtagen.

[RUT-24932-v.1.0 Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt](#)

Bröstkomplikationer i samband med amning

Vi använder Stockholms läns vårdprogram.

Den finns för nedladdning via länk

[Bröstkomplikationer i samband med amning \(kunskapsstodförvardgivare.se\)](#)

Fortbildning/Utbildning

För dig som är verksam inom barnhälsovården oavsett yrkesgrupp och tidigare erfarenheter. Introduktion till dig som nyställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet.

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av Centrala Barnhälsovården och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och kunna utföra ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Region Värmland erbjuder:

* Startutbildning Cosmic

regionvarmland.grade.se/

[Anmälan och information på regionvarmland.se](#)

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

* Motiverande samtal

I nuläget är det inga inplanerade MI-utbildningar, då de inte anses som verksamhetskritiska och utifrån regionens ekonomiska läge inte erbjuds nu. Vi hoppas att utbildningen kommer att starta igen till hösten eller i början av 2026.

Kommande utbildningar:

Februari/ mars	Snarkning och obstruktiv sömnapné hos barn, webbutbildning via teams 11 mars, kl 14.30-15.15 Erika Elfstrand från ÖNH Inbjudan är utskickad
Februari/ april	Digital föreläsning Övervikt och Obesitas 23 april, länk till anmälan
Maj	Yrkesträffar Inbjudan kommer